

Etter hjerneslag eller ervervet hodeskade kan man oppleve ulike vansker med språk, tale eller svelging. En logoped kan utrede og hjelpe mennesker med slike vansker.

Afasi

Afasi er språkvansker. Afasi skyldes skade i hjernens språkområde. Årsakene kan være hjerneslag, hodeskader eller sykdommer som rammer hjernen.

Som regel vil både språkforståelsen og den språklige produksjonen være nedsatt, men ikke nødvendigvis like mye. Hvordan afasien kommer til uttrykk vil derfor variere fra person til person. Størrelsen på skaden og hvor i hjernen skaden sitter avgjør hvordan språkforstyrrelsen blir.

Språkproduksjonen er lokalisert til et fremre språkområde i venstre hjernehalvdel. Ved skade av fremre språksenter får personen problemer med å snakke og skrive. Forståelsen kan likevel være relativt god.

Språkforståelsen er lokalisert til et bakre språksenter i venstre hjernehalvdel. Ved skade i bakre språksenter får personen problemer med å forstå hva andre sier og forstå innholdet i det de leser. Personen kan ofte snakke uanstrengt og flytende uten selv å merke at det lages nye ord.

Mange får skade i både fremre og bakre språksenter. Dette innebærer problemer både med å snakke og forstå hva andre sier.

Dersom skaden rammer i utkanten av språkområdene, kan personen få ordletingsafasi. Forståelsen er som regel god, men personen mangler

sentrale innholdsord. Dette fører til at han eller hun leter mer etter ord enn tidligere.

Taleapraksi

Taleapraksi (også kalt verbal apraksi) er en talemotorisk forstyrrelse, som kan oppstå etter en skade i venstre side av hjernen. Forstyrrelsen forekommer oftest sammen med afasi.

Taleapraksi påvirker evnen til å utføre viljestyrte munnbevegelser, noe som gjøre det vanskelig å gå fra uttale av en språklyd til den neste når man snakker. Har man taleapraksi har man altså vanskeligheter med å få språklydene sagt, selv om man kan uttale lydene rent motorisk.

Ofte er personen med taleapraksi bevisst sine vansker og forsøker derfor å rette feilene sine. Ved ren taleapraksi forstår man alt, og har ikke vansker med lesing eller skriving. Men, som nevnt, vil taleapraksi ofte forekomme sammen med afasi og da vil også forståelsen og evnen til å lese og skrive være påvirket.

Dysartri

Dysartri er uttalevansker. Personer med dysartri har langsomme, svake, upresise eller ukoordinerte bevegelser av talemuskulaturen. Lyder og stavelser kan blir borte. Det kan blir tungt å snakke. Både lyden, klangen, uttalen og talerytmen kan rammes.

Dysartri kan variere fra mild taleforstyrrelse til nærmest uforståelig tale. Språkforståelsen og lese- og skriveevnen er som før hos de dysartrirammede.

Dysartri vanskeliggjør kommunikasjonen for den som er rammet og

samtalepartneren fordi talen blir mer eller mindre uforståelig. Den kan også føre til sosiale og psykiske utfordringer. Mange er engstelige for å prate med andre enn sine nærmeste. Enkelte isolerer seg i frykt for å bli tatt for å være beruset eller dumme.

Dysfagi

Vansker med å spise og svelge kalles dysfagi. Dysfagi er et symptom på en underliggende sykdom og hjerneslag er en av de vanligste årsakene til dysfagi.

Vansker med svelget kan oppstå i ulike deler av svelgingen. Symptomer på dysfagi kan være: hoste, grøtete eller hes stemme, endret pustemønster, lengre måltider, vekttap, dehydrering og lungebetennelser.

Behandling av dysfagi fokuserer i første omgang på kartlegging av svelgevanskene. Deretter er det viktig å finne den sikreste måten den enkelte kan spise og svelge på.

Språk-, tale- og svelgevansker etter hjerneslag eller hodeskade.

Besøksadresse:
Åsveien 21,
3475 Sætre

Hjemmeside:
hurumlogopedi.no
Telefon: 40856624

E-post:
logopeden@live.no

